

ВЫКАРЫСТАННЕ ТЭХНАЛОГІЙ ДЫСТАНЦЫЙНАГА НАВУЧАННЯ ПРЫ ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА ЦЭНТРАЛІЗАВАНАГА ТЭСЦІРАВАННЯ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ НА ФДП

Пржэвальская Г.В., Невядомская В.В.
УО «Віцебскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Сучасная адукацыя патрабуе прынцыпова новага падыходу да арганізацыі навучальнага працэсу, які немагчыма ажыццяўляць, абапіраючыся толькі на класічныя прыёмы і метады навучання. Узнікае неабходнасць стварэння новых навучальных дапаможнікаў: электронных копій друкаваных выданняў – так званых «электронных падручнікаў», а таксама падручнікаў з праграмамі ў выглядзе аўдыё- і відэафарматаў.

Трэба адзначыць, што выкарыстанне інфармацыйных тэхналогій прад'яўляе новыя патрабаванні і да прафесійных якасцяў выкладчыкаў, і гэта прадугледжвае не толькі авалодванне ведамі, але і назапашванне асабістага вопыту іх практычнага прымянення, набыццё метадычнага алгарытму выкарыстання сучасных камп'ютарных тэхналогій у навучальным працэсе.

Электроннае навучанне, як правіла, ажыццяўляецца з выкарыстаннем аўтаматызаванай сістэмы дыстанцыйнага навучання або кіравання навучальным працэсам. У ВДМУ такой сістэмай з'яўляецца сістэма Moodle.

Відэа- і аўдыёўрокі, offline-кансультаванне па любым раздзеле беларускага мовазнаўства, тэсціраванне па мікра- і макратэмах з падрабязнымі прэзентацыямі дазваляюць слухачам ФДП больш паспяхова засвоіць тэарэтычны матэрыял і авалодаць практычнымі навыкамі. У гэтай сувязі адным з найбольш перспектывных напрамкаў навучання на кафедры рускай і беларускай моў з'яўляецца дыстанцыйнае навучанне.

Дыстанцыйнае навучанне (ДН) – гэта ўзаемадзеянне выкладчыка і слухача на адлегласці, якое адлюстроўвае ўсе ўласцівыя навучальнаму працэсу кампаненты (мэты, змест, метады, арганізацыйныя формы, сродкі навучання) і якое рэалізуецца спецыфічнымі сродкамі інтэрнэт-тэхналогій, што прадугледжваюць інтэрактыўнасць.

Мэта нашага даследавання – вызначыць найбольш эфектыўнае выкарыстанне тэхналогій дыстанцыйнага навучання пры падрыхтоўцы да цэнтралізаванага тэсціравання па беларускай мове на кафедры рускай і беларускай моў ФДП.

Матэрыялам даследавання з'явіліся электронныя матэрыялы па беларускай мове, размешчаныя ў сістэме дыстанцыйнай адукацыі ВДМУ.

Вынікі даследавання. Прымяненне ДН на практыцы дазваляе вызначыць асноўныя станоўчыя бакі гэтай тэхналогіі падчас навучання на кафедры рускай і беларускай моў ФДП.

1. Навучанне ў індывідуальным тэмпе. Хуткасць вывучэння ўсталёўваецца самім вучнем у залежнасці ад яго асабістых абставінаў і патрэбаў. Кожны засвойвае матэрыял у розным тэмпе, таму сістэма ДН дазваляе вяртацца да пытанняў, якія патрабуюць паўторнага вывучэння або своєчасай актуалізацыі. Напрыклад, пры вывучэнні тэмы «Утварэнне дзеепрыметнікаў» абітурыент можа звярнуцца як да тэарэтычнага, так і да практычнага паўтарэння тэмы «Дзеясловы закончанага і незакончанага трывання», што неабходна для якаснай працы з дзеепрыметнікавымі формамі.

2. Свабода і гнуткасць. Абітурыент можа выбраць любы з шматлікіх курсаў навучання і самастойна планаваць працягласць заняткаў. Усе курсы ў сістэме знаходзяцца ў вольным доступе, слухачы маюць магчымасць працаваць з імі ў любы зручны для іх час. Напрыклад, пры абагульненні тэмы «Арфаграфія» будзе карысным сістэматызаваць веды пры дапамозе кароткіх блокаў практычнага трэнінгу па модулях “Правапіс галосных”, “Правапіс зычных”, “Правапіс мяккага знака і апострафа”, “Ужыванне вялікай і малой літары”.

3. Мабільнасць. Вядома, што эфектыўная рэалізацыя зваротнай сувязі паміж выкладчыкам і навучэнцам з'яўляецца адным з асноўных патрабаванняў і падстаў паспяховасці працэсу навучання. Сістэма ДН дазваляе камунікаваць з выкладчыкам у сістэме чат-зносін. Напрыклад, пры выкананні тэстаў па тэме «Сінтаксіс», якая з'яўляецца найбольш складанай у курсе навучання

беларускай мове на ФДП, слухач можа пакінуць нявырашаную лінгвістычную задачу для offline-дапамогі.

4. Тэхналагічнасць. Выкарыстанне ў адукацыйным працэсе новых дасягненняў інфармацыйных і тэлекамунацыйных тэхналогій спрыяе лепшаму запамінанню лінгвістычнага матэрыялу. Напрыклад, для сістэматызацыі практычных навыкаў па тэме «Фанетыка» прапануецца сістэма аудыёўрокаў. Выкладчык чытае словы, расстаўляючы фанетычныя акцэнты, тым самым уздзейнічаючы на слыхавую памяць абітурыента.

5. Сацыяльнае раўнапраўе. Немалаважная якасць ДН, якая дапамагае рэалізаваць роўныя магчымасці атрымання адукацыі незалежна ад месца пражывання, стану здароўя. Асаблівую актуальнасць гэта якасць ДН набывае падчас пандэміі COVID-19.

6. Павышэнне якасці аўдыторных заняткаў. Напрыклад, каляндарна-тэматычны план па беларускай мове для слухачоў дзённага аддзялення ФДП прадугледжвае комплексныя тэсты на паўтарэнне ключавых тэм ЦТ – “Арфаграфія”, “Граматыка і пунктуацыя”, “Сінтаксіс і пунктуацыя”. Пры наяўнасці смартфона можна падчас заняткаў хутка зрабіць падагульненне і сістэматызацыю гэтых вялікіх па аб’ёме тэм, пры гэтым абітурыент адразу бачыць вынік сваёй работы – агульную колькасць балаў па тэме. Карысна таксама і правядзенне заліковых і экзаменацыйных работ праз ДН. Так адразу пасля выканання такога тэсту, вучань можа даведацца пра адказы і нават убачыць прэзентацыю з разборам памылак.

Разам з тым існуюць і відавочныя мінусы дыстанцыйнага навучання.

1. Адсутнасць вочных зносін паміж навучэнцамі і выкладчыкам, таму многія моманты, звязаныя з індывідуальным падыходам, выключаюцца.

2. Неабходнасць пастаяннага доступу да крыніц інфармацыі. Патрэбна добрае тэхнічнае абсталяванне, але не ўсе ахвотныя вучыцца ў сістэме Moodle маюць камп’ютар і якасны выхад у Інтэрнэт. Безумоўна, сістэма даступна і па смартфоне, але, каб выканаць заданні, можа спатрэбіцца інфармацыя з іншых рэсурсаў. Адкрыць некалькі крыніц на тэлефоне і карыстацца імі нязручна.

3. Адсутнасць пастаяннага кантролю над навучэнцамі. Не кожны слухач можа правільна арганізаваць свой час, мае высокую ступень матывацыі да вучобы і валодае высокім узроўнем самадысцыпліны.

Вывады. Лічым, што ДН, у прыватнасці сістэма Moodle ў ВДМУ на кафедры рускай і беларускай моў ФДП, не можа цалкам замяніць “жывыя” зносіны навучэнцаў з выкладчыкам і шэраг практычных заняткаў, а таму патрабуе вочнай прысутнасці ўдзельнікаў адукацыйнага працэсу ў аўдыторыі.

На наш погляд, найбольш эфектыўна і перспектыўна так званае змешанае (або камбінаванае) навучанне, заснаванае на спалучэнні прынцыпаў і тэхналогій ДН і традыцыйных аўдыторных заняткаў.

Аднак нельга недаацэньваць важнасць ДН ў навучальным працэсе, паколькі яно заклікана змяніць характар узаемадзеяння выкладчыка і студэнта, іх ролі ў навучальным працэсе. Падчас ДН выкладчык становіцца кансультантам, які дапамагае абітурыенту, а абітурыенты, у сваю чаргу, з пасіўных удзельнікаў адукацыйнага працэсу ператвараюцца ў актыўных удзельнікаў працэсу назапашвання ведаў.

УДК 378.147:004

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МОДЕЛИ ОБУЧЕНИЯ «FLIPPED LEARNING» В МЕДИЦИНСКОМ ВУЗЕ

Прохорова Ж.Е.

УО «Витебский государственный медицинский университет»

Введение. Современная система образования в Республике Беларусь нацелена на повышение эффективности образовательного процесса, на поиск и внедрение инновационных